

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének

2013. január 31-i rendes ülésére

Tárgy: DDOP-4.1.2/B-12 kódszámú „Lakhatási integrációt modellező szociális célú település rehabilitációs kísérleti projektek megvalósítása” című pályázat támogatása

Előterjesztő: Szabó Loránd polgármester

Készítette: Városfejlesztési Iroda

Tárgyalta: Szociális és Egészségügyi Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott: Forrayné Csete Emília igazgató
Kapaszkodó Szociális és Gyermekjóléti
Alapszolgáltató Központ
Vida Tamás ügyvezető
Dombóvári Város és Lakásgazdálkodási NKft.

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:
Kovács Gyula, Városgazdálkodási Iroda vezetője

Törvényességi szempontból ellenőrizte:
dr. Szabó Péter
jegyzői feladatokat ellátó Városfejlesztési Iroda vezetője

Tisztelt Képviselő-testület!

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a Dél-dunántúli Regionális Operatív Program keretén belül regisztrációs felhívást tett közzé a DDOP-4.1.2/B-12 azonosító számú „Lakhatási integrációt modellező szociális célú település rehabilitációs kísérleti projektek megvalósítására” című pályázati felhívás előkészítése érdekében.

A regisztrációs felhívás tartalmazza a megjelenő pályázat alapvető célját, amely a következő:

A szociális célú településrehabilitáció alapvető célja a települések leszakadó részeinek leromlását okozó folyamatok megállítása és megfordítása.

Ezeknek a leszakadó, vagy leszakadással fenyegetett településrészeknek a fizikai állapota erősen leromlott, lakosságcsoportjaik társadalmi helyzete, iskolázottsági és foglalkoztatási színvonala, életkörülményei kedvezőtlenek, a települési és közösségi funkciókkal való ellátottságuk szegényes. A településrész nem része a helyi vagy térségi gazdasági- társadalmi vérkeringésnek, és a többszörös kirekesztettség és szegénység koncentrációjával sokszor együtt járnak a közbiztonság romlásából származó problémák is.

Célterület: A fenti folyamatokkal jellemezhető, főként roma népesség által lakott **telepek** jelentik mind társadalmi, mind fizikai értelemben a legleromlottabb területeket. Ezen telepek helyzete is különféle lehet, leginkább településszerkezeti elhelyezkedésük, a lakásállomány minősége, a közszolgáltatások elérhetősége és az alacsony státuszú népesség koncentrációjának mértéke szerint. Egy adott telepről gondos mérlegelés során a településnek kell eldöntenie, hogy hosszabb távon megtartható-e vagy pedig fel kell számolni. **A település rehabilitáció célja mindenképpen a szegregáció további elmélyülésének megakadályozása és a szegregáció oldása.**

A projekt célja - azon túl, hogy a település szegregált településrészén (akcióterület) olyan beavatkozások sorozata történjen meg, amellyel az ott élők mind társadalmi szociális körülményei, mind a környezet infrastrukturális feltételei javulnak - az, hogy az intézkedések a szegregáció oldása céljából kilépnek az akcióterületről. Ennek értelmében a többségi társadalomban boldogulni tudó, arra felkészített vagy felkészült családok a település integrált lakókörnyezetébe költözhetnek. Annak érdekében pedig, hogy ezen családok az új lakókörnyezetbe (beavatkozási helyszín, lásd fogalomjegyzék) beilleszkedjenek, az ott élők őket befogadják, támogathatóak a beavatkozási helyszínen is az elfogadást segítő akciók, illetve tevékenységek.

Pályázni legalább kéttagú konzorciummal lehetséges, amelynek a települési önkormányzatot és legalább egy civil/egyházi szervezetet kell tartalmaznia. Konzorciumvezető az önkormányzat és a civil/egyházi szervezet is lehet a két kötelező, a kritériumokat teljesítő konzorciumi tag közül.

Előnyt élveznek azok a pályázatok, melyek a konzorciumba bevonják a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzatot is.

1. Támogatható tevékenységek

A lakhatási beruházásokat olyan integrált megközelítés keretében kell végrehajtani, amelyek különösen az oktatás, az egészségügy, a szociális ügyek, a közösségfejlesztés,

a foglalkoztatás, a közbiztonság erősítése, valamint a térbeli és társadalmi szegregáció csökkentése területén érnek el eredményeket.

A lakhatási beruházások csak akkor támogathatóak, ha az integrált megközelítés alkalmazásával a finanszírozandó beruházások a társadalmi integrációt szolgálják. Ennek értelmében csak olyan integrált lakhatási beruházások támogathatóak, amelyek hozzájárulnak a marginalizált közösségek, romák többségi társadalomba történő térbeli és társadalmi integrációjához, és nem járulnak hozzá a szegregációhoz, az elszigetelődéshez és a kirekesztődéshez.

Lakhatási célú beruházások (építés, bontás, felújítás, átalakítás, más helyszínre történő mobilizáció megteremtése) nem történhetnek meg folyamatos, intenzív szociális munka, és közösségfejlesztési valamint konfliktuskezelési tevékenység nélkül.

Infrastrukturális beavatkozások (ERFA típusú tevékenységek) vonatkozásában alkalmazott alapelvek:

- A szegregátum oldása érdekében lakóépületi fejlesztés esetében állami, önkormányzati vagy nonprofit szolgáltató tulajdonába kerülő szociális bérlakás építése és/vagy szociális bérlakássá való átalakítás érdekében megfelelő minőségű lakás/épület vásárlása kizárólag a település integrált lakókörnyezetében támogatható (az akcióterületen nem). Ez kötelező eleme a fejlesztési koncepciónak.
- Fontos azonban, hogy a szociális bérlakások csak lakáspótlás keretében jöhetnek létre, ami azt jelenti, hogy az akcióterületen a lakhatási szempontból nem megfelelő lakások bontása kell, hogy kísérje a szociális bérlakások kialakítását.
- Az akcióterületen lakóépületi fejlesztés esetében állami, önkormányzati vagy nonprofit szolgáltató tulajdonában lévő szociális bérlakások felújítása, komfortosítása lehetséges. Társasházak esetében a közös tulajdonként definiált helységek felújítása történhet meg, illetve az energiahatékonyság növelése érdekében a fűtésrendszer korszerűsítése, külső hőszigetelés és nyílászárócseré.
- Az akcióterületen a lakókörnyezet minőségét javító beavatkozások (a terület elérhetőségét javító beruházások, külső és belső közösségi terek – közösségi ház, sportlétesítmény, játszótér stb. –, illetve utak, járdák, közművek, stb.), az egészségtelen környezet problémáinak kezelése, az akcióterületen az élhető lakókörnyezet megteremtése lehetséges.
- Az akcióterület megközelítését, ellátását javító út és közműhálózat fejlesztése, amennyiben ez hozzájárul a szegregált terület települési szövetbe való integrálásához.

Soft tevékenységek (ESZA típusú tevékenységek) vonatkozásában alkalmazott alapelvek:

1. **Bevonás:** A programban közreműködők a terepmunkára, a szakszerű szociális támogatás és a kölcsönös bizalom kialakítására építve, az érintett, szegregátumban élő lakosság bevonásával, meggyőzésével, lakásmobilizáció esetén a potenciális beavatkozási területen működő civilekkel, önkormányzatokkal együtt dolgozzák ki az adott helyszínre vonatkozó tevékenységeket. A helyi érdekek és helyi partnerek meggyőzése, bevonása, az esetleges társadalmi feszültségek kezelése nélkül a program nem működhet.

Lakásmobilizáció esetén fontos, hogy a befogadó közösséget/közösségeket (ahová a szegregátumból a családokat költöztetik) felkészítsék a programra.

2. **Folyamatos szociális munka:** A fizikai beavatkozások megvalósításának megkezdése előtt a folyamatos szociális munka feltételeit kötelező megteremteni, és azt fenntartani a program végrehajtása során. A folyamatos szociális munka biztosítja a szegregátumban élő célcsoport felkészítését a projektre, illetve bevonását a megvalósításba. A szerződéskötéstől fogva a projektmegvalósítás teljes időtartama alatt biztosítani kell az aktív szociális munkát (a projekt pénzügyi zárásáig). A szociális munka mindenképpen meg kell, hogy előzze a beruházások megkezdését, annak érdekében, hogy a célcsoport tagjai valóban felkészüljenek a mobilizációra, illetve a beruházások megvalósításában való részvételre.
3. **Felnőttképzés:** Az akcióterületen élő aktív korú (15-64 éves) lakosság esetében kötelező a hiányzó általános iskolai végzettség megszerzése érdekében a szükséges felzárkóztató képzés megszervezése, igény esetén az érettségi megszerzése, valamint a helyi lehetőségeknek megfelelő, minél több személy esetében az OKJ-szintű végzettség megszerzése.
4. **Foglalkoztatás:** Az akcióterületen élő aktív korú (15-64 éves) lakosság esetében kötelező a minél nagyobb mértékű foglalkoztatási mobilitás elősegítése, a minél nagyobb arányú tranzitfoglalkoztatás támogatása.
5. **Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése:** Az akcióterületen élő aktív korú (15-64 éves) lakosság esetében kötelező a [2006/962/ EK](#) ajánlás alapján minél több személyt a munkaerő-piaci kulcskompetenciákat fejlesztő programokba bevonni.
6. **Kora-gyermekkori, gyermekkori és iskolán kívüli fejlesztés és oktatás:** Az akcióterületen élő 18 év alatti lakosság esetében kötelező a helyi intézményekkel együttműködve minél több gyermek esetében a minimum két év óvodai nevelés feltételeinek megteremtése, valamint az iskolán, illetve nevelési intézményen kívüli foglalkozások gyermekeknek, fejlesztés, oktatás (tanoda, játszóház, gyermekház- koragyermekkori fejlesztés) megvalósítása minél több gyermek és fiatal esetében. A beavatkozás során biztosítani kell, hogy a szegregált környezetben élő összes gyermek számára elérhető és biztosított legyen az általános iskolába járás.
7. **Egészségügyi állapot fejlesztése:** A program végrehajtása során biztosítani kell, hogy a szegregátumban élő lakosság legalább a település integrált településrészével megegyező szinten férjen hozzá a minőségi egészségügyi ellátáshoz (különösen a gyermekek és a nők esetében), és a preventív jellegű szolgáltatásokhoz.
8. **Közösségfejlesztés:** A bevont közösségek esetében el kell érni, hogy a szegregátumokon belüli esetleges feszültségek, csoportközi konfliktusok enyhüljenek, valamint azt, hogy az adott település egésze és a szegregált településrész közötti esetleges konfliktus, társadalmi feszültség oldódjon, megszűnjön. A vonatkozó tevékenységek célozzák meg, hogy a csoportok, közösségek identitása erősödjön, pozitív értékek mentén. Lényeges, hogy a személyes, családi és közösségi felelősségérzet és szolidaritás fejlődjön, minél teljesebb mértékben alakuljon ki kapacitás a részvételre, az érdekképviseletre.

2. A benyújtandó dokumentáció tartalma

Az adatlap minden kérdésére kötelező választ adni a rendelkezésre álló információk alapján.

Az adatlap célja, hogy felmérje, a pályázó koncepcionális szinten milyen komplex tervekkel, elképzelésekkel rendelkezik a szegregátumban élők társadalmi és lakhatási integrációjára vonatkozóan, illetve mennyire felkészült az eddigi, és a konzorciumi tagok tapasztalatai alapján a tervezett beavatkozások végrehajtására, milyen kapacitásokkal és együttműködési potenciálokkal rendelkezik.

Az adatlapon bemutatott fejlesztési koncepcióra alapozva kerülhet sor a későbbi pályázat benyújtására, melynek kialakításához az Irányító Hatóság szociális szakértőt biztosít a nyertes pályázók számára.

Az adatlap mellett további dokumentumok benyújtása is szükséges:

- 1) Átnézeti, akcióterületi helyszínrajz, valamint fotódokumentáció a fejlesztendő infrastruktúráról (a fotók helye megjelölendő a helyszínrajzon). Abban az esetben, amennyiben a településen több potenciális akcióterület (szegregátum) is van, azokat is be kell mutatni (helyszínrajz, fotódokumentáció). Amennyiben a regisztráció benyújtásakor rendelkezésre áll, a beavatkozási terület (a projekt keretében kialakításra kerülő szociális bérlakások helyszíne) megjelölését is kérjük bemutatni térképen, valamint fotódokumentációt a beavatkozási területen lévő infrastruktúra jelenlegi állapotáról.
- 2) Amennyiben rendelkezésre áll, Integrált Városfejlesztési/Településfejlesztési Stratégia. Amennyiben a település nem rendelkezik a képviselőtestület által elfogadott IVS/ITS dokumentummal, akkor az esélyegyenlőségi programot, dokumentumot kell benyújtani, amennyiben az rendelkezésre áll.
- 3) Alátámasztó dokumentumok a pályázó önkormányzat, a kötelező konzorciumi partner szervezet és a konzorcium többi tagjának eddigi releváns tevékenységéről, részletesen kitérve az akcióterületen végzett munkára.
- 4) Alátámasztó dokumentum a pályázó településen, a tervezett akcióterületen megvalósult, megvalósuló, a célcsoport társadalmi integrációját célzó önkormányzati és civil/egyházi szervezetek eddigi tevékenységeiről.

3. Támogatás

A támogatás mértéke: **100 %**.

Igényelhető támogatás: **100 millió Ft – 300 millió Ft**.

Rendelkezésre álló keretösszeg a Dél-Dunántúli Operatív Programban: 360 millió Ft.

A regisztrációs eljárás során kiválasztott projektek száma: 1-3 db.

A regisztráción való részvétel és az arról kapott visszajelzés nem jelenti a fejlesztési koncepció automatikus támogatását. A regisztrációs eljárásban való részvétel és az arról kapott pozitív támogatói döntés a később meghirdetésre kerülő pályázati felhívás benyújtási feltétele, a jóváhagyó döntéssel nem rendelkező pályázók elutasításra kerülnek. Támogatásban azonban csak azok a

projektek részesülhetnek, amelyek a később kidolgozásra kerülő pályázati felhívás feltételeinek megfelelnek.

Azon projektgazdák, akik a regisztrációs folyamat eredményeképpen pozitív elbírálásban részesülnek, megkezdhetik a projektjavaslatok részletes kidolgozását. A projekt végleges tevékenységeinek kialakításához az Irányító Hatóság szociális szakértőt biztosít a pályázók számára, aki a felhívás céljainak ismeretében segít a megfelelő tartalom összeállításában.

A fejlesztési koncepció főbb irányvonala

Úgy gondolom, hogy ma Dombóváron szegregált területnek nevezhető településrész „Perekac”. A 2008-ban elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia e területet a KSH adatai alapján nem jelölte szegregált városrésznak, ennek oka azonban csak az, hogy az érintett népesség száma nem éri el az 50 főt. Egyéb tekintetben megfelel a szegregátum fogalmának, hisz az itt élők alacsony iskolai végzettsége és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya meghaladja az 50 %-ot.

A pályázat lehetőséget ad arra, hogy e városszövetbe ágyazódott szegregátumot, leszakadó réteget visszaintegráljuk a város vérkeringésébe. A következő térképen a fejlesztendő terület látható.

Jelenleg a 2866 és 2867 sz. ingatlanon 8 önkormányzati tulajdonú, komfort nélküli bérlakás található.

A jelű ingatlanban 2 lakás – önkormányzati tulajdonú

B jelű ingatlanban 5 lakás – önkormányzati tulajdonú

C jelű ingatlanon a lévő lakás lebontásra került, de az ingatlan nyilvántartásban nincs rendezve. Az ingatlan jelenleg vegyes tulajdonú, 5 magánszemély és az önkormányzat tulajdonában.

D jelű ingatlanban 1 lakás – önkormányzati tulajdonú

A fejlesztési koncepció szerint az A-B-D jelű ingatlanok elbontásra kerülnek és helyettük egy 2004. évben készült építési engedélyes terv alapján 3x8 lakásos szociális bérlakás épület kerülne építésre, ugyan ezeken a helyrajzi számokon.

A 24 db bérlakás építés az elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia antiszegregációs tervében is szerepel, amely nagy előnyt jelent a pályázat szempontjából.

A jelzett C jelű ingatlan tulajdonjogát teljes egészében szükséges megvásárolni ahhoz, hogy a fejlesztés megvalósuljon, ez az összeg azonban a pályázat keretében elszámolható.

Az építési engedély szerint a 3x8 lakásos épületben 16 kisebb, 37,25 m² alapterületű és 8 nagyobb, 43,82 m² alapterületű összkomfortos lakások kerülnének kialakításra, amelyek kis létszámú családok befogadására alkalmasak.

Az építési engedélyek áttervezését fontosnak tartjuk annak érdekében, hogy egy olyan közösségi helyiség alakulhasson ki, amelyet akár az ott lakók illetve a város lakói szükség szerint igénybe vehetnek oktatási, szociális, kulturális, szabadidős programok megvalósítására. (A létesítendő A-B-C épület helyszínrajza mellékelve.)

Az A vagy a B épület földszinti két lakás összenyitásából valósul meg a közösségi helyiség kialakítása, amely 30 ember befogadására lesz alkalmas.

A szegregált környezetben élő gyermekek és fiatalok esetében biztosítani kell nevelési intézményen kívüli foglalkozások megvalósítását (játsszóház, táncház, koragyermekkorai fejlesztés) annak érdekében, hogy az integráció már zökkenőmentessé váljon.

Lényeges a közösségfejlesztés, hisz a közösségek esetében el kell érni, hogy a szegregátumokon belüli esetleges feszültségek, csoportközi konfliktusok enyhüljenek, valamint azt is, hogy a város lakossága és a szegregált településrész közötti esetleges konfliktus, társadalmi feszültség oldódjon, megszűnjön.

Fontos szempont a fejlesztendő területen a lakókörnyezet minőségét javító beruházások megtétele is. Ez nemcsak az utak, járdák javítását jelenti, hanem egy játszótér és egy közlekedési park létrehozását, amely mind az ott lakók, mind pedig a városlakók szabadidejének hasznos eltöltését szolgálja. Egy élhető és környezettudatos lakókörnyezet kialakítását célozza a szelektív hulladékgyűjtő sziget megteremtése.

Az A és B épület mögött található, jelenleg rendezetlen földterület rekultivációját követően 22 parcella kerül kialakításra, melyet az ott lakó családok szerződésben vállaltan kötelesek rendben tartani.

A bérlakások mögötti bányagödör területén kialakításra kerül egy tó (horgásztó) és egy hozzá kapcsolódó pihenőpark, amely szintén segíti a terület integrációját.

Ahhoz, hogy az akcióterületen élő szegregátumok társadalmi integrációja is megtörténjen és a későbbiek során ne okozzon gondot a lakókörnyezet minőségének megfelelő fenntartása, fontos olyan programok beindítása is, amely segítséget nyújt számukra az integrációban.

Alapvető cél ezért a foglalkoztatási programok beindítása, a foglalkoztatási mobilitás elősegítése. Ilyen lehet az akcióterületen élők bevonása a startmunka mintaprogram keretén belül működő zöldségtermesztésbe illetve a hozzá kapcsolódó képzési programokba. A jelenlegi állatvásár területén esetleg kialakítható lenne egy piac, ahol a dombóvári és környékbeli őstermelők eladhatnák termékeiket. A terület integrációját egyébként nagymértékben segítené, ha itt kerülne kialakításra a városi piac is.

Fenti elképzelések az alábbi helyszínrajzba kerültek összefoglalásra.

TELEPÜLÉSREHABILITÁCIÓT KÖVETŐ ÁLLAPOT

Természetesen fenti koncepció még tovább bővíthető, de a szűkös határidő ismeretében döntöttem arról, hogy a regisztráción való részvételhez szükséges egy

olyan csapat létrehozása, akik megfelelő módon tudják előkészíteni a projekt szakmai tartalmát. A fejlesztési koncepció kidolgozásába, majd a regisztrációs folyamat pozitív elbírálása esetén konzorciumi partnerként javasolom bevonni a Dombóvári Város és Lakásgazdálkodási NKft.-t és a Kapaszkodó Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Központot.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, járuljon hozzá a regisztráción való részvételhez.

Határozati javaslat

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete hozzájárul a DDOP-4.1.2/B-12 azonosító számú „Lakhatási integrációt modellező szociális célú település rehabilitációs kísérleti projektek megvalósítása” című pályázat regisztrációs eljárásában való részvételre. A regisztrációs eljáráshoz szükséges fejlesztési koncepció tartalmát az előterjesztésben részletezett tartalommal elfogadja, melynek helyszíne „Perekac”; hrsz: 2856; 2866; 2867; 2870; 2873/3.

A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a benyújtandó dokumentumok aláírására.

A pályázati regisztráció pozitív elbírálása esetén a részletes műszaki és szakmai tartalom összeállításával megbízza a polgármestert, amelynek végleges tartalmát a képviselő-testület elé kell terjeszteni jóváhagyásra.

Határidő: 2013. február 4. - a regisztrációs adatlap benyújtására

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Városfejlesztési Iroda

Szabó Loránd
polgármester